

Judecătoria Strășeni
Judecător: V.Lazari
Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Panov, M.Moraru, A.Minciuna
Curtea Supremă de Justiție
Judecători: V.Doagă, A.Cobăneanu, G.Stratulat, D.Mardari, Iu.Oprea

ÎNCHEIERE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Nicolae Craiu,
Mariana Pitic, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Gospodăria Țărănească „Roman Vasile”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Imexagro” împotriva Gospodăriei Țărănești „Roman Vasile” privind încasarea datoriei și acțiunea reconvențională înaintată de Gospodăria Țărănească „Roman Vasile” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imexagro” privind anularea actului juridic încheiat prin dol și încasarea prejudiciului, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2016,

CONSTATĂ:

La 05.09.2013, SRL „Imexagro” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Roman Vasile” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 12-r CI/12 din 25.07.2012 și potrivit facturii fiscale nr. BV0205153 din 13.08.2012, a eliberat GȚ „Roman Vasile” marfă în valoare de 86 506,40 lei, sumă pe care pîrîtul, potrivit pct. 2.2.1. din contract, s-a obligat să o achite în avans.

Conform pct. 2.2.1. al contractului sus menționat, în cazul achitării prealabile de 100% prețul mărfii este de 100 euro pentru 1 unitate de semănat de rapiță de toamna. Totodată, pentru fiecare 10 unități de semănat de rapiță de toamna procurate, cumpărătorul primește 1 unitate gratis. De privilegiul dat a beneficiat și GȚ „Roman Vasile”, care la rîndul său nu și-a onorat obligațiile contractuale.

Astfel, întrucît de marfa gratuită beneficiază expres cumpărătorii ce achită prețul mărfii prealabil, iar GȚ „Roman Vasile” nu a respectat termenii contractuali, dar a primit 6 unități de semănat de rapiță, reclamantul solicită și achitarea sumei de 15 826,40 lei, care reprezintă contravaloarea a 6 unități de semănat de rapiță.

Luînd în considerație, că datoria de bază nu a fost stinsă pînă în prezent, conform pct. 4.1 al contractului, suplimentar, la suma datoriei, se mai calculează penalitatea de întîrziere în mărime de 0,3% din suma neachitată la timp pentru fiecare zi de întîrziere

și dobînda de întârziere stipulată de art. 619 CC RM.

Astfel, reclamantul a indicat că în urma raporturilor juridice și a operațiunilor contabile, la situația din 19.08.2013, suma datoriei generale a GȚ „Roman Vasile” față de SRL „Imexagro” constituie 172 282 lei, după cum urmează: datoria de bază – 102 333 lei; penalitatea de întârziere: $0,3\% \times 86506,4 \text{ lei} \times 180 \text{ zile întârziere} = 55 259 \text{ lei}$; dobînda de întârziere pentru perioada 25.07.12 - 26.08.2013: $102332,8 \text{ lei} \times 19,5\% \times 398 \text{ zile de întârziere} / 365 \text{ zile} = 14 690 \text{ lei}$.

Reieșind din faptul că pîrîtul nu și-a onorat integral obligațiile contractuale privind achitarea în termen a mărfii primite, la 15.07.2013, în adresa acestuia, printr-o scrisoare recomandată a fost expediată pretenția privind restituirea datoriei, care, fiind primită la data de 24.07.2013, a rămas fără soluționare.

Solicită reclamantul SRL „Imexagro” încasarea în beneficiul său din contul GȚ „Roman Vasile” datoria rezultată din contractul de vânzare-cumpărare nr.12-r CI/12 din 25.07.2012 a datoriei în mărime de 102 333 lei, dobînda de întârziere în mărime de 14 690 lei și penalitatea pentru 180 zile întârziere în mărime de 55 259 lei, iar în total suma de 172 282 lei și cheltuielile de judecată.

La 19.11.2013, GȚ „Roman Vasile” a depus acțiunea reconvențională împotriva SRL „Imexagro” cu privire la declararea nulității absolute a contractului nr.12-r CI/12 din 25.07.2012.

În motivarea cererii, a indicat că semințele primite de la SRL „Imexagro” erau de rea calitate. Astfel, potrivit buletinului de testare a calității semințelor nr.IL 130, nr.IL 129 și IL 128 din 15.11.2012, energia germinativă a seminței de rapiță „Hercules ” constituie 48%, cea a seminței „Finesse” constituie 56 % și cea a seminței de „Vectra” 48 %. Tot din buletinele de testare menționate rezultă că semințele în cauză erau fără drept de comercializare.

Respectiv, susține că SRL „Imexagro”, cunoscînd despre calitatea semințelor realizate, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare cu GȚ „Roman Vasile”, manifestînd astfel un comportament dolosiv sau viclean, de aceea GȚ „Roman Vasile” solicită anularea actului juridic ca fiind încheiat prin doi.

Prin cererile reconvenționale suplimentare, GȚ „Roman Vasile” a solicitat încasarea din contul SRL „Imexagro” a prejudiciului cauzat în mărime de 142 868 lei și taxa de stat în sumă de 9 454,50 lei, motivînd prin faptul că din pricina calității proaste a semințelor livrate de către SRL „Imexagro”, dînsa nu a obținut cantitatea necesară de rapiță. Astfel, potrivit Reglementărilor tehnice din 14.09.2007, roada minimă la 1 ha urma să fie de 1 300 kg, iar roada maximă 2 000 kg, pe cînd GȚ „Roman Vasile” a obținut în medie 727 kg la 1 ha și aceasta din cauza semințelor necalitative.

Ulterior, prin suplimentul la cererea reconvențională, GȚ „Roman Vasile” a indicat, că potrivit certificatului de la Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, roada medie a rapiței de toamnă pentru anul 2013 pe republică este de 16,8 chintale, ceea ce constituie de 2,024 ori mai mult decît roada obținută de GȚ „Roman Vasile”. Din aceste considerente, conform calculelor efectuate în baza acestor date statistice, GȚ „Roman Vasile” solicită încasarea din contul SRL „Imexagro” a prejudiciului cauzat în mărime de 413 540,86 lei, a taxei de stat achitate în sumă de 9454,50 lei, iar restul taxei de stat de încasat din contul SRL „Imexagro” în folosul statului.

La 26.11.2014, prin suplimentul la acțiunea reconvențională, GȚ „Roman

Vasile” a indicat că prejudiciul cauzat de către SRL „Imexagro” constituie suma de 413 540,86 lei, însă dat fiind faptul că din tot materialul semincer primit de la SRL „Imexagro”, semințele „Hercules” și „Finessa” livrate în sumă totală de 8 994,15 lei au fost calitative, consideră necesar de exclus această sumă din prejudiciul solicitat spre încasare, de aceea, solicită încasarea din contul SRL „Imexagro” în beneficiul său a prejudiciului în mărime de 404 546,71 lei și a taxei de stat în mărime de 12136,40 lei.

La 10.03.2015, SRL „Imexagro” prin cererea depusă a modificat pretențiile acțiunii inițiale, invocând faptul că potrivit pct. 2.2.3 din contractul de vânzare-cumpărare, în cazul în care marfa constituie 160 euro pentru o unitate de semănat, respectiv la cantitatea de 63 unități livrate pârîtului rezultă suma de 10 240 euro. De aceea solicită încasarea din contul pârîtului GȚ „Roman Vasile” în beneficiul reclamantului a datoriei în sumă de 10 240 euro, a dobînzii de întîrziere în mărime de 4 772,60 euro, a penalității calculate în sumă de 7 557,12 euro și a cheltuielilor de judecată compuse din serviciile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei, taxa de stat în sumă de 14 133,6 lei și cheltuielile de executare suportate de reclamant în mărime de 3 040,25 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015, a fost admisă parțial acțiunea depusă de SRL „Imexagro” împotriva GȚ „Roman Vasile”, dispunîndu-se încasarea de la GȚ „Roman Vasile” în beneficiul SRL „Imexagro” a datoriei în sumă de 18 793,12 euro sau echivalentul acesteia în valută națională la data executării prezentei hotărîri și cheltuielile de judecată în sumă 24 707, 73 lei. În rest, acțiunea SRL „Imexagro” în partea încasării datoriei în mărime de 3 776,6 euro s-a respins ca fiind neîntemeiată. A fost respinsă acțiunea reconvențională înaintată de către GȚ „Roman Vasile” împotriva SRL „Imexagro” cu privire la anularea actului juridic încheiat prin doi și încasarea prejudiciului, ca fiind neîntemeiată.

La 30.04.2014, GȚ „Roman Vasile” a declarat apel împotriva hotărîrii instanței de fond, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015 cu pronunțarea unei noi decizii în baza căreia sa fie respinsă integral cererea de chemare în judecata înaintată de SRL „Imexagro” și sa fie admisă integral cererea reconvențională înaintată de GȚ „Roman Vasile”, cu încasarea din contul patrimoniului SRL „Imexagro” în beneficiul GȚ „Roman Vasile” a cîștigului (venitului) ratat în suma totală de 404 546,71 lei și taxa de stat în suma de 32 269,50 lei.

La 22.09.2015, apelantul GȚ „Roman Vasile” a depus supliment la apelul motivat, prin care a solicitat să fie încasată taxa de stat în sumă de 22 236,40 lei (taxa de stat în suma de 12 136,40 lei achitată de apelant în prima instanță la depunerea cererii reconvenționale + taxa de stat în sumă de 10 100,00 lei achitată în apel, iar restul taxei de stat în suma de 10 033,10 lei sa fie încasată în contul bugetului de stat din contul patrimoniului intimatului.

La 04.11.2015, apelantul GȚ „Roman Vasile” a înaintat cerere de retragere a cererii reconvenționale cu privire la anularea actului administrativ încheiat prin dol și examinarea apelului cu privire la admiterea cererii suplimentare la cererea reconvențională și încasarea prejudiciului cauzat în legătură cu livrarea semințelor necalitative.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către GȚ „Roman Vasile”, casată hotărîrea Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015, fiind pronunțată o nouă hotărîre prin care:

- S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Imexagro” către GȚ „Roman Vasile” cu privire la încasarea datoriei, penalităților și dobînzilor de întîrziere ca fiind neîntemeiată.

- S-a admis cererea reconvențională depusă de GȚ „Roman Vasile” către SRL „Imexagro” cu privire la repararea prejudiciului material și s-a încasat din contul SRL „Imexagro” în beneficiul GȚ „Roman Vasile” a cîștigului ratat în sumă de 404546,71 lei, taxa de stat în scopul restituirii în sumă de 12 232 lei achitați la depunerea acțiunii și 10 100 lei la depunerea cererii de apel, iar în total 426 874,61 lei.

- S-a încasat din contul SRL „Imexagro” în beneficiul statului taxa de stat 19 861 lei .

- S-a anulat încheierea Judecătorei Strășeni din 19.12.2013 de numire a sechestrului pe bunurile GȚ „Roman Vasile”.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 14.12.2015, SRL „Imexagro” a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, cu menținerea hotărîrii Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2016, s-a admis recursul declarat de SRL „Imexagro”, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 și parțial hotărîrea Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015 în partea acțiunii înaintate de SRL „Imexagro” și în această parte s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Imexagro” împotriva GȚ „Roman Vasile” și s-a dispus încasării de la GȚ „Roman Vasile” în beneficiul SRL „Imexagro” datoria în mărime de 10 080 euro, penalitatea în mărime de 500 euro și dobînda de întîrziere în mărime de 3 269,92 euro convertiți în valută națională la data executării prezentei hotărîri.

În rest, s-a menținut hotărîrea Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2015 în partea acțiunii reconvenționale înaintată de GȚ „Roman Vasile” împotriva SRL „Imexagro” privind anularea actului juridic încheiat prin dol și încasarea prejudiciului.

S-a încasat de la GȚ „Roman Vasile” în beneficiul SRL „Imexagro” cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat achitată în recurs în mărime de 14 980 lei.

La 14.06.2016, GȚ „Roman Vasile” a înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2016, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite și pronunțarea unei noi decizii de respingere a recursului declarat de SRL „Imexagro”, invocînd ca temei de revizuire, lit. e¹) a art. 449 CPC - a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de [Constituție](#) sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Drept temei al cererii de revizuire înaintate, revizuentul a invocat că prin decizia instanței de recurs din 30.03.2016, i s-a încălcat dreptul la accesul liber la justiție prevăzut în art. 20 din Constituție și dreptul la un proces echitabil.

Menționează că instanța de recurs eronat a apreciat condițiile contractuale ce vizează modalitatea de plată a mărfii.

La fel susține că nu au fost respectate prevederile art. 732 CC.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 14.06.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 30.03.2016 și temei de revizuire invocă lit. e¹) art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. e¹) CPC, revizuirea se declară în cazul în care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de [Constituție](#) sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. e¹) CPC, este important a se ține cont de principiul neretroactivității hotărîrilor Curții Constituționale, în sensul că temei de revizuire v-a servi aplicarea legii declarate neconstituționale la momentul pronunțării hotărîrii, dar nu și după, cu excepția cazurilor cînd legea este declarată neconstituțională din momentul adoptării.

Faptul declarării neconstituționalității legii aplicate de către instanță la soluționarea cauzei urmează a fi confirmat prin prezentarea hotărîrii corespunzătoare a Curții Constituționale.

La fel urmează să fie probată și ridicarea excepției de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale.

La caz, revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestei teme de revizuire.

Or, circumstanțele pe care le-a invocat revizuentul, respectiv faptul că prin decizia instanței de recurs din 30.03.2016, i s-a încălcat dreptul la accesul liber la justiție prevăzut în art. 20 din Constituție și dreptul la un proces echitabil, nerespectarea prevederilor art. 732 CC, nu constituie teme de declarare a revizuirii, prevăzut la lit. e¹) art. 449 CPC, deoarece nu întrunește condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea lui.

Nu se încadrează nici într-un teme de revizuire exhaustiv enumerate la art. 449 CPC nici afirmația revizuentului cum că instanța de recurs eronat a apreciat condițiile contractuale ce vizează modalitatea de plată a mărfii.

Respectiv, afirmațiile revizuentului în sensul dat se referă la anumite aspecte, ce țin de dezacordul cu constatările, concluziile și aprecierile instanței de recurs realizate în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept teme de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un teme de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Gospodăria Țărănească „Roman Vasile” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Imexagro” împotriva Gospodăriei Țărănești „Roman Vasile” privind încasarea datoriei și acțiunea reconvențională înaintată de Gospodăria Țărănească „Roman Vasile” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imexagro” privind anularea actului juridic încheiat prin dol și încasarea prejudiciului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători

Ion Druță

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iuliana Oprea